

El-Cebbâr

Varlığın tek sahibi ve tek hâkimi, yaratan ve yaşatan, eşi ve benzeri olmayan, rububiyetinde ve uluhiyyetinde ortağı bulunmayan, en güzel isimlerin sahibi, âlemlerin rabbi Allah'a hamd olsun. Tevhidi yaşamak ve yaşatmak için gönderilen bütün peygamberlere ve son rahmet elçisi Muhammed'e salât ve selam olsun.

Değerli Müslümanlar!

İnsan Allah'ı duyu yoluyla değil ancak duygu yoluyla bilebilir, tanıyabilir. Çünkü Allah aşkın bir varlıktır. Zaman ve mekândan münezze olan Allah'ı zaman ve mekânla sınırlanmış bir insanın gerçek manada tanıyabilmesi imkânsızdır. Dolayısıyla bütün varlığı yaratan Allah ancak Allah-Kâinat ve Allah-İnsan ilişkileri üzerinden tanınabilir. İşte tam bu noktada esma-i hüsnâ bize Allah'ın insan ve kâinat üzerinden tanınabilmesi imkânını sunmaktadır. Özetle söylersek, esma-i hüsnâ aşkın olmayan bir varlık olarak insanın Allah'ı tanımadaki en büyük hazinelerinden birisidir.

Allah'a nispet edilen bu isimler O'nu bize tanıtan kelimelerdir. İnsan zihni Allah'ı tamamen kavrayamaz. Çünkü Allah'ın tamamen bilinmesi, tanınması, anlaşılması ve kavranılması mümkün değildir. Allah'ın bu isimleri yoluyla insanın idrak düzeyine bir yakınlaştırma söz konusudur. Bu isimleri Allah'ın yüceliğine mütenasip olarak düşünen, konuşan ve yaşayan insanlar doğru bir Allah tasavvuruna kavuşabilirler.

Malumunuz olduğu üzere bazı rivayetlerde Allah'ın 99 ismi olduğu nakledilir (Müslim, Zikir, 5). Âlimlerimiz 99 sayısının bir sınır olmadığını, Allah'ın bunlardan başka da sıfatlarının bulunduğunu söylerler. Bir rivayette de bu 99 ismi ezberleyen ve sayanların cennete gireceği haber verilir (Müslim, Zikir, 5-6). Tabi orada söylenen şey 99 ismi kuru kuru ezberleyip cennete gitmek değildir. İslam dini yaşanacak bir din olduğu içindir ki öyle üç kuruşa beş köfte yoktur! Bu müjde, hayatını bu isimlere göre tanzim eden, bu isimleri esas alarak iyi insan olan, hayatını bu isimlerle bezeyerek tevhidi yaşayan ve şirkten uzak duran, bu isimler temelinde iman sahibi olanlar için olsa gerektir.

“En güzel isimler, en güzel nitelikler” anlamındaki esma-i hüsnâ Kur'an'ı Kerim'de dört yerde geçer. Bunların birinde Rabbimiz müminlere şöyle buyurur:

وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

“En güzel isimler Allah'a aittir. Sizler O'nu bu güzel isimlerle anın.” (Araf, 7/180)

Ayet müminlere sahih Allah tasavvurunun nasıl olması gerektiğini öğretiyor. Buna göre insan, tevhidi bozan, içine şirk bulaştırılmış birtakım isim ve sıfatlarla Allah'ı anmayı terk etmelidir. Doğru bir Allah tasavvuru ancak Allah'ın isimlerini O'na yaraşır özellikte anmak ve anlamakla mümkün olabilir. Dolayısıyla bir Müslüman, Allah'ı O'na layık olmayacak isim ve sıfatlarla anan Mekke müşrikleri gibi olamaz, olmamalıdır.

Bir Müslüman Allah'ın uluhiyyet ve rububiyetindeki tek ilah ve tek rab oluşunu askıya alamaz. Sadece Allah'a ait olan isim ve sıfatları diğer yaratılmışlara da veremez. Bunun adı şirkittir. Yani bir taraftan Allah deyip diğer taraftan putlarla bağ kuramaz. Bir taraftan Allah

deyip diğerk taraftan O'na ortak koşamaz. Allah'a olur olmadık isim ve sıfatlar yakıştıramaz. Eğer yaparsa bedelini öder. Ayetin devamı öyle diyor:

وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“O'nun isimleri konusunda yanlış yola sapan kimseleri kendi hallerine terk edin. Zira onlar bütün bu yaptıklarının/günahlarının bedelini ödeyecekler.” (Araf, 7/180)

Allah'a yakışıksız isim ve sıfatlar isnat edenlere karşı müminin tavrı nettir: Onlarla cedelleşmeye, onları ciddiye almaya gerek yoktur. Böylelerini muhatap almak, söylemlerine değerk atfetmek bile abesle iştigaldir. Zira onlar, kendilerine ait kusur ve eksiklikleri haşa Allah'a nispet ederek en büyük iftirayı dillendirmektedirler. Unutulmamalıdır ki, Allah Teâlâ hakkında bâtil ve çirkin tasavvurlarda bulunanlara bunun hesabı mutlaka sorulacaktır. Zira Allah'ı, O'nun yüceliğine layık olmayan sıfatlarla anmak, tevhidin özüne yönelmiş en büyük ihanettir; şirk kokan bir iftiradır.

Ayeti kerime bize gösteriyor ki, uluhiyyeti yalnız Allah'a özgü kılmanın bir ifadesi olarak kelime-i şehadetin İslam'a giriş şartı olması gibi; Allah'ın bütün isimlerini sadece Allah'a özgü kılmak İslam olmanın olmazsa olmaz şartıdır.

Bir Müslüman dünyalık çıkar sağlamak için; makamlar mertebeler elde etmek için, göze girmek adına yaranmak için sadece Allah'a ait olan bu isim ve sıfatları hiçbir yaratılmışa, hiçbir canlıya veya ölüye, hiçbir makam veya zata veremez, onlar için kullanamaz. Adı ve sanı ne olursa olsun, peygamber bile olsa hiç kimse bu sıfatlarda Allah'ın ortağı olamaz.

Demek ki Allah'ın isimlerini/sıfatlarını tevhid ekseninde, O'nun yüceliğine ve tekliğine yakışış biçimde okumalı ve anlamaya çalışmalıyız.

Değerli Müslümanlar!

Bu sohbetimizde Allah'ı en güzel, en müstesna isim ve sıfatlarından biri olan **el-Cebbâr** ismi üzerinden tanımaya çalışacağız.

Dualarımızda bazen el açıp, “Yâ Gaffâr! Yâ Settâr! Yâ Kakhâr! Yâ Cebbâr!” nidalarıyla dua ediyoruz. Peki, dilimiz bunları söylerken acaba ne düşünüyörüz, zihnimizde ne var? Bu isim ve sıfatlarıyla Allah'tan ne istiyoruz? Acaba nida ettiğimiz Allah'ın ismiyle isteklerimiz arasında bir uyum var mı? Cebbâr olan Allah bu ismiyle, bu sıfatıyla nasıl bir Allah'tır, biliyor muyuz? Allah'ın Cebbâr olması ne demektir?

Cebbâr denince bizim zihnimizde genelde zalim, gaddar, zorba, kahredici ve baskıcı gibi manalar belirir. Oysa kelimenin kökünde; kırığı yerine getirip sıkıca sarmak, bozuk olan bir şeyi ıslah edip düzeltmek, eksiğı giderip tamamlamak, telafi etmek ve birini bir işe zorlamak gibi anlamlar vardır.

Buna göre Cebbâr kelimesi “kırık dökük ve bozuk olan şeyleri düzeltip onaran, her şeyi tasarrufu altına alan ve iradesini her durumda yürüten” demektir.

Allah haşa zalim değildir, gaddar ve zorba değildir. Nitekim yüce rabbimiz kendini tanıtırken وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ **Senin rabbin kullarına asla zulüm/haksızlık etmez** (Fussilet, 41/46) buyuruyor.

Cebbâr kelimesi Kur'an'da 10 ayette geçmektedir. Bunların sadece bir tanesinde Allah'ın sıfatı olarak kullanılmıştır. Bu da gösteriyor ki; Cebbâr ismini Allah için kullandığımızda kelimedeki anlam inceliğine dikkat etmemiz gerekiyor:

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

O Allah ki, kendisinden başka hiçbir gerçek ilah/tanrı yoktur.

O sınırsız hükümlanlık sahibi yegâne hükümdardır.

الْقُدُّوسُ Her vasfında mükemmel, her türlü eksiklerden münezzehtir. Her türlü ayıptan kusurdan, şaibeden salim olup

السَّلَامُ selamete ermek isteyen selamete erdiren.

الْمُؤْمِنُ Korkudan emin olmak, güven ve huzur bulmak isteyen güven, iman ve itminan verendir.

الْمُهَيَّمِنُ Her şeye şahit olan, her şeyi görüp gözetendir.

الْعَزِيزُ İzzet ve kudret sahibi, mutlak galiptir.

الْجَبَّارُ Dertlere derman, yaralara merhemdir. İhtiyaçları gideren, işleri düzeltendir.

الْمُتَكَبِّرُ Büyükler büyüğü, yüceler yücesidir.

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ İbadete layık yegane ilah/tanrı olduğunu inkar edenlerin kendisine ortak koştukları her şeyden de münezzehtir. (Haşr, 59/23)

Allah El-Cebbâr'dır; irade buyurduğu her şeyi mutlak kudretiyle gerçekleştiren, dilediğini mutlaka icra eden yegâne otoritedir. O'nun hükmüne karşı çıkabilecek, iradesine direnebilecek hiçbir güç yoktur. Yani hiç kimse Allah'a karşı diklenemez, O'nun iradesine başkaldıramaz! Zira O, iradesi önünde boyun eğdiren, dilediğini zorla da olsa yaptırmaya muktedir olandır.

Evet, Allah el-Cebbâr'dır, yani aynı zamanda dertlere dermandır. Bütün dertlerin kederlerin çözümü Allah'tadır.

Her yönden çepeçevre kuşatılmış, manevi yaralar almış bir kulun o yaralarını saracak yegâne ilah el-Cebbâr olan Allah'tır.

Kişileri ve buna bağlı olarak toplumu ıslah eden el-Cebbâr olan Allah'tır. Kim ki Allah'ı hesaba katmadan işlerinin düzene girebileceğini düşünürse büyük bir yanılğı içine düşmüş olur. Çünkü el-Cebbâr olan Allah'tan bağımsız bir ıslah gerçek bir ıslah değildir.

Kim ki hayatı ve ölümü yaratan Allah'ı dünya işlerine karıştırmıyorsa veya Allah'ı baypas etme cüretini gösteriyorsa bilmelidir ki; onun dünyası da ahireti de kararmıştır.

Değerli Müslümanlar!

Arabanız arızalandığında ne yapıyorsunuz? Arızasını gidermek istiyorsunuz. Peki, bunun için arabanızı kime götürüyorsunuz, bir oto tamircisine değil mi? Nasıl bir tamirci olsun istersiniz? Hem işinin ehli olsun hem de fiyatta kazık atmasın istersiniz değil mi? Peki ya sahip

olduğunuz arabanın bir tek tamircisi varsa ne yaparsınız? Arabanızı ona götürürseniz probleminiz çözülür, ona değil de başka yerlere götürürseniz sürünürsünüz!

Ya da hastalandığınızda, işinin ehli iyi bir doktora gitmek istersiniz. Neden? Derdinize derman olsun diye. Yanlış tedavi uygulanıp büsbütün sağlığınızdan olmamak için, daha kötü bir hale gelip hayatınız kararmasın diye. Peki, sizin hastalığınızı tedavi edecek, işinin ehli olan sadece bir doktor varsa? Elbette ona gitmelisiniz, aksi halde ona değil de işinin ehli olmayan, bilgisiz, becerisiz, üstelik paragöz birilerine giderseniz sürünürsünüz!

Allah el-Cebbâr'dır, yani ıslah edendir; yani tamir edendir. Hiçbir yaratılmışın tamir edemeyeceği onaramayacağı şeyleri tamir eden, ıslah edendir Allah!

Değerli kardeşlerim, oto tamirinden, ütü tamirinden, ameliyattan bahsetmiyoruz, oraya takılmayalım lütfen. Bunlar birer misaldi.

Peki ya neden bahsediyoruz; insan tamirinden; bozulan insanın tamirinden bahsediyoruz. Diyoruz ki el-Cebbâr ismi; “maddi manevi bütün dertlerimizin, kederlerimizin, hasarlarımızın yegâne ıslah edicisi Allah'tır” demektir.

İnsanın ayarları yaratıldığı günkü haliyle kalmıyor, zaman içinde bozulabiliyor. Zaman içinde bozulan bu ayarların onarılması, tabiri caizse fabrika ayarlarına dönülmesi için Allah peygamberler ve kitaplar gönderiyor:

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ

“Vakti zamanında insanlar tek bir ümmetti. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere kitapları hak olarak indirdi.” (Bakara, 2/213)

Cebbâr olan Allah'ın ferdin ve toplumun ıslahındaki değişmez sünneti; peygamberler ve kitaplar göndermesidir. Bunun anlamı şudur: Şayet fert ve toplum olarak içinde bulunduğumuz sıkıntılardan kurtulmak istiyorsak, iyi bir toplum olmak, iyiye ve güzele doğru yol almak istiyorsak, dahası iyi bir dünyada yaşamak istiyorsak yapmamız gereken tek şey; Allah'ın gönderdiği son peygambere ve son vahye sarılmaktır.

Bozulan ayarlarımızın onarılmaya ihtiyacı var. Ayarı bozulan uydu anteninin sağlıklı görüntü vermemesi gibi ayarı bozulan insan da yaratılış gayesinden uzak sefil bir halde yaşamaya devam ediyor. İşte insanın bozulan bu ayarlarının tek onarıcısı Allah'tır.

Bu ıslahın gerçekleşmesinin bir şartı var; o da kulun ıslah olmayı istemesidir. Yani iradesini ortaya koymalıdır. Bunun anlamı şudur: Kul, öncelikle Allah'ın bütün dertlere derman olacağına iman etmelidir. Sonra dertlerine deva olmada, yaralarını sarmada, nefsinin ıslahında tek merci olarak Allah'ı görmeli ve kabul etmeli, her kim olursa olsun, her ne olursa olsun Allah ile arasına başka hiçbir şeyi, hiç bir kimseyi, sokmamalıdır. İşte bunun adı tevhid'dir.

Kötüye gidişin iyiye doğru dönüşümü ancak ve ancak insanın ve dolayısıyla toplumun kendini değiştirmesiyle mümkündür. Toplum olarak kendimize gelmedikçe iyi yönde değişmemiz söz konusu olmayacaktır. İşte Cebbâr olan Allah'ın bu yasası şu ayette ifade edilmiştir:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ

“Bir toplum kendi durumunu değiştirmedikçe Allah o toplumun durumunu değiştirmez.”
(Ra’d, 13/11)

Allah yegâne ıslah ediciyken, dertlerimize yegâne derman iken, yaralarımızı saracak tek merci, tek otoriteyken, bu özelliği başkalarına vermek, başkalarından derman beklemek İslam’ın tevhid inancına aykırıdır. Bu konuda hassaten dikkatli olmak gereklidir.

Bugün insanlığın içinde bulunduğu ve boğulduğu kaos/kargaşa ortamının ilk ve tek sebebi Allah’ın el-Cebbâr olduğunun unutulmuş olmasıdır. İnsanlar, dertlerini sona erdirecek yegâne merci el-Cebbâr olan Allah’a sığınmadan ve O’nun hidayetine sarılmadan bu kaostan kurtulamayacaktır.

Diğer taraftan, el-Cebbâr olan Allah’ın verdiği hükmü ortadan kaldıracak hiçbir güç yoktur. Allah her şeyi yerli yerince yaratandır. Allah’ın yarattığı bütün varlıklarda el-Cebbâr isminin bir tecellisi olarak Allah’a bir boyun eğme vardır. Hiçbir varlık Allah’ın yaratmasından kaçamaz. Her varlık Allah’ın yarattığı hal üzere ömür sürecek ve kendisine verilen görevi yerine getirecektir. Bundan kaçış söz konusu değildir. Bütün varlık istese de istemese de el-Cebbâr olan Allah’ın bu hükmüne boyun eğmek zorundadır.

Değerli Müslümanlar!

Allah el-Cebbâr’dır; istediği her şeyi her durumda icraya koyabilme gücüne sahip olandır. Cebbâr olan Allah dilediğini zorla yaptırmaya kâdirdir.

Yani kimse Allah’a posta koyamaz! Hiç kimse Allah’a ve Allah’ın dinine zarar veremez. Tarih, Allah’a karşı haddini hududunu bilmeyen, Allah’a kafa tutan nicelerinin acı sonlarını bize haber vermektedir:

وَلَا يَحْزُنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنِ يُضْرُوا اللَّهَ شَيْئاً يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“(Ey Peygamber!) Küfürde yarışanlar seni kaygılandırmасыn. Çünkü onlar, Allah’a (Allah’ın dinine) hiçbir şekilde zarar veremezler. Allah, onları ahiretteki nimetlerden büsbütün nasipsiz bırakmak istiyor. Üstelik onları ahirette korkunç bir azap bekliyor.” (Âl-i İmrân, 3/176)

Yani kimse Allah’a kafa tutamaz! Buna cüret etmeye yeltenenler el-Cebbâr olan Allah’ın karşı konulamaz gücünü bir gün mutlaka görürler!

İşte bu sebeple dünyayı hâkimiyeti altına almaya çalışan, el attığı her yerde zulüm, haksızlık, sömürü, kan ve gözyaşı bırakan Amerika bilmeli ki; mutlak hakim Allah’tır, hâkimiyet yalnız Allah’ındır!

İşgalci Yahudiler bilmeli ki; ne kadar zulüm yaparlarsa yapsınlar; tarih boyunca zelil yaşayan zalim, kaypak, aşağılık, lanetli Siyonist Yahudiler bu zulümleriyle yine zelil yaşamaya mahkûm olarak hayat sürdürecekler, Allah’ın dinini ve Müslümanları Filistin’den söküp atmaya güçleri yetmeyecektir.

Allahsız kitapsız zalim Çin hükümeti bilmeli ki; akla hayale gelmedik işkencelerle İslam'ı yok etmeye çalıştığı Doğu Türkistan'da İslam ışığını söndürmeye güç yetiremeyecektir.

Bütün Siyonist uşakları, bütün Bel'amlar, bütün tağutlar, bütün Nemrud'un ve Firavun'un çocukları bilsin ki; Allah nurunu mutlaka tamamlayacaktır!

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

“Onlar Allah'ın nurunu (tevhid ve İslam davetini) uydurdukları yalan ve iftiralar, asılsız iddia ve isnatlarla geçersiz kılmak isterler. Ama Allah buna sala izin vermeyecek, kâfirlerin hoşuna gitmese de nurunu yayacak ve daim kılacaktır.” (Saff, 61/8)

Zalimler bilmeli ki el-Cebbâr olan Allah, bütün bu yaptıklarını onların yanına bırakmayacaktır.

“Nasıl olsa Allah el-Cebbâr sıfatıyla zalimlere gereken dersi verecektir” diyerek, Müslümanlar eli kolu bağlı, mücadeleden uzak bir yaşam sergileyemez, uyuşukluk gösteremezler. Zira bu düşüncü, bu tavır ve söylem, Yahudilerin Hz. Musa'ya:

فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

“Sen ve rabbin birlikte gidip onlarla savaşın!” (Mâide, 5/24) dedikleri gibi; tam da ahbine sadık kalmayan bir Yahudi tavrı ve söylemidir.

Biz Müslümanlar bilelim ki; el-Cebbâr olan, büyük olan, yüce olan, güçlü olan Allah'tır. Onun büyüklüğünün farkında olarak büyüklenmeden, kibirlenmeden ve tevazuyu elden bırakmadan yaşamalıyız.

Allah'ın gücünün her gücün üstünde olduğu bilinciyle yaşamalıyız.

Allah'ın azameti karşısında ne kadar aciz ve muhtaç olduğumuzun bilinciyle yaşamalıyız.

El-Cebbâr olan Allah'ın bütün dertlerimizin dermanı olduğu bilinciyle yaşamalıyız. Bu sebeple Allah'ın gönderdiği son kitabına ve son elçisine dört elle sarılmalıyız.

Yüce rabbimiz, cümlemizi bu bilinçle yaşayan kullarından eylesin.

واخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

Vahap Boylu - Sapanca Vaizi